

Handläggare
Christina Höglom
Maj-Stina Samuelsson
telefon: 08 508 25 623

Till
Socialnämnden

Uppföljning av kvalitetsgranskning av ekonomiskt bistånd

Förvaltningens förslag till beslut

1. Socialnämnden godkänner socialtjänstinspektörernas rapport
2. Socialnämnden överlämnar rapporten till berörda stadsdelsnämnder

Gillis Hammar
Förvaltningschef

Denise Melin
Avdelningschef

Sammanfattning

I bilagd rapport redovisas resultatet från socialtjänstinspektörernas uppföljning av tidigare genomförd kvalitetsgranskning av ekonomiskt bistånd vid åtta stadsdelsförvaltningar samt Enheten för hemlösa vid socialförvaltningen. Av uppföljningen framkommer att ett stort utvecklingsarbete har gjorts, både stadsövergripande och inom stadsdelsförvaltningarna. Det finns områden där vidare utveckling behövs, bland annat gällande likställighet i staden, samarbete, att lyfta barnperspektivet och resultatuppföljning.

Ärendets beredning

Ärendet har utarbetats inom avdelningen för stadsövergripande sociala frågor och har behandlats på Socialförvaltningens Förvaltningsgrupp.

Bakgrund

Socialtjänstinspektörerna har genomfört en uppföljning av den kvalitetsgranskning av ekonomiskt bistånd som under 2010-2012 genomfördes vid stadsdelsförvaltningarna Bromma, Enskede-Årsta-Vantör, Farsta, Hägersten-Liljeholmen, Skarpnäck, Skärholmen, Älvsjö, Östermalm (inkluderande Kungsholmen och Norrmalm) samt Enheten för hemlösa vid socialförvaltningen. Uppföljningen har genomförts under perioden juni-augusti 2014. Såväl den tidigare granskningen som uppföljningen har utgått från lagstiftningens bestämmelser om god kvalitet inom socialtjänsten.

Uppföljningsarbetet inleddes med en genomgång av samtliga granskningsrapporter om ekonomiskt bistånd och socialtjänstinspektörernas årsrapporter för 2011 och 2012, inläsning av aktuella verksamhetsplaner för respektive enheter samt annat relevant bakgrundsmaterial. Samtal genomfördes med Anneli Sjöberg som ansvarar för ekonomiskt bistånd vid strategiska enheten vid socialförvaltningen. Intervjuer genomfördes därefter med enhetschefer för ekonomiskt bistånd vid berörda stadsdelsförvaltningar utifrån ett framtaget frågeformulär. I några av intervjuerna deltog även enheternas biträdande enhetschefer eller metodutvecklare. Intervjuerna spelades in på band, transkriberades och ställdes samman. Det framtagna materialet analyserades och redovisas i bilagd rapport.

Socialtjänstinspektörernas synpunkter

Resultatet från uppföljningen sammanfattas i följande punkter:

- Under de senaste två åren har ett omfattande utvecklingsarbete genomförts inom ekonomiskt bistånd. Bedömningen är att även resultaten från granskningsrapporterna som genomfördes under perioden 2010-2012 har haft påverkan på det stadsövergripande utvecklingsarbetet och stadsdelsförvaltningarnas lokala utvecklingsarbete.
- Utredningsarbetet har utvecklats i och med införandet av bedömningsinstrumenten Initial bedömning (IB) och Förutsättningar Inför Arbete (FIA). Bedömningsinstrumentet Initial bedömning (IB) har implementerats vid samtliga enheter, men förändringsplanerna som ersätter de tidigare arbetsplanerna används ännu inte fullt ut.

- FIA (Förutsättningar Inför Arbete) är ett omfattande bedömningsinstrument som än så länge används i relativt liten omfattning vid enheterna. Kartlägnings- och bedömningsinstrument som behandlar delar av det som tas upp i FIA används vid vuxenheterna (ASI¹) och inom socialpsykiatri och funktionshinderomsorgen (DUR²). Det kan finnas behov av att samordna användningen av dessa instrument i de fall de sökande är aktuella vid flera enheter.
- System för uppföljning av användningen av IB behöver utvecklas vid några av de granskade enheterna. System för uppföljning av användningen av FIA behöver utvecklas vid samtliga enheter.
- Resultatuppföljning är generellt sett ett utvecklingsområde.
- I intervjuerna framkommer att samtliga enheter anser att införandet av IB, förändringsplan och FIA- intervjun har bidragit till att öka den enskildes delaktighet i planering och genomförande av insatser. Det finns dock behov av att utveckla ytterligare former för brukarmedverkan.
- Samverkan med andra enheter inom förvaltningen fungerar i regel bra, liksom med Jobbtorgen. Däremot framförs att samarbetet med Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och olika verksamheter inom Landstinget behöver utvecklas.
- Personalomsättningen är generellt sett stor, vilket påverkar förutsättningarna att utveckla arbetet inom ekonomiskt bistånd. Många socialsekreterare är nyutexaminerade, saknar tidigare praktisk erfarenhet av socialt arbete och har behov av omfattande stöd.
- Arbetsbelastningen uppfattas vara hög, även om några enheter uppger att antalet ärenden per handläggare minskat något. Det påpekas att användningen av kartlägnings- och bedömningsinstrumenten leder till att kvaliteten i utredningarna ökar samtidigt som utredningsarbetet blir mer omfattande och tar längre tid i anspråk än tidigare.

---

¹ ASI-intervjun är en standardiserad bedömningsmetod för utredning och uppföljning. Den används också som underlag för planering och utveckling av vård och behandlingsinsatser.

² DUR är ett utredningsmaterial som används inom funktionshinderområdet i Stockholms stad. Syftet med DUR är att skapa en gemensam och systematisk dokumentation.

- Stadsdelsförvaltningens storlek och organisation påverkar hur arbetet med ekonomiskt bistånd är utformat. Antalet arbetsledare i relation till antalet handläggare och omfattningen av administrativa kringresurser med mera varierar och har bland annat betydelse för hur arbetssituationen upplevs.
- Enligt de intervjuade har barnperspektivet utvecklats, bland annat i och med införandet av kartlägnings- och bedömningsinstrument där frågor om barn är obligatoriska. Samtidigt är det viktigt att utveckla dokumentationen i journalanteckningarna, att följa upp barnens situation och att i större omfattning analysera hur olika beslut påverkar barnen.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Inom staden har barnperspektivet lyfts fram inom ekonomiskt bistånd. Utvecklingen av bedömningsinstrument har inneburit att barnen blivit mer synliga i utredningarna. Under 2015 kommer ett stadsövergripande arbete att inledas för att ytterligare fokusera på barnperspektiv och barnkonsekvensanalyser vid handläggning av ekonomiskt bistånd.

Förvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner socialtjänstinspektörernas uppföljning av tidigare genomförd kvalitetsgranskning av ekonomiskt bistånd vid åtta stadsdelsförvaltningar samt Enheten för hemlösa vid socialförvaltningen samt att rapporten överlämnas till berörda stadsdelsnämnder.

Bilaga

1. Uppföljning av kvalitetsgranskning av ekonomiskt bistånd.